

Kommunal- og regionaldepartementet
Bolig- og bygningsavdelingen
Postboks 8112 Dep.
0032 OSLO

Deres ref.
05/1435-23 KEK

Deres dato
2006-06-13

Vår ref.
GM

Vår dato
2006-09-10

Høring – endringer i tekniske forskrifter til plan- og bygningsloven (TEK) og forskrift om saksbehandling og kontroll (SAK)

1. Innledning

Norsk Heiskontroll vil i denne høringsuttalelsen kommentere de deler av TEK som berører innføringen av universell utforming, dvs. forskriftens Kapittel X *Brukbarhet*.

2. Generelt

Vi stiller oss positiv til at forskriften setter krav til at byggverk skal ha universell utforming. I den forbindelse har vi merket oss at ett av tiltakene i *Regjeringens handlingsplan for økt tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne*, er å inkludere universell utforming i Teknisk forskrift.

Forslaget til § 10-41 viderefører de krav som finnes i dagens forskrift til når heis skal installeres i en bygning. Vi finner det litt merkelig at departement kun innfører et nytt begrep uten å skjerpe kravene. Derfor foreslår vi nedenfor å endre denne paragrafen slik at heis må installeres i bygninger med færre antall etasjer enn i dag. De endringene som foreslås, er i samsvar med svenske regler.

Vi vil i den forbindelse påpeke at Europaparlamentet m.m. allerede i 1995 anbefalte følgende (teksten er oversatt fra engelsk av oss):

”Med hensyn til adgang til heisstoler for personer med nedsatt funksjonsevne, oppfordrer Europaparlamentet, Rådet og Kommisjonen medlemsstatene til å treffe alle nasjonale tiltak som er nødvendig, for å sikre at funksjonshemmede, og da særlig funksjonshemmede som bruker rullestol, kan få adgang til alle etasjer i eksisterende og nye bygninger. De nasjonale myndighetene bør anbefale løsninger i alle nye bygninger slik at personer i rullestol kan ha adgang til minst en heis. Denne heisen skal oppfylle alle krav til slik bruk (dimensjoner, betjeningsanordningers plassering osv).” (Ref. OJ L 213, 07/09/1995 P. 0032)

Videre vil vi påpeke at Heisdirektivet som er innført i norsk rett, inneholder bestemmelser om tilgjengelighet til heisstolen. I tilknytning til dette direktivet er det utarbeidet en harmonisert standard, NS-EN 81-70 *Sikkerhetsregler for konstruksjon og installasjon av heiser - Spesielle løsninger for personheiser og vare- og personheiser - Del 70 Tilgjengelighet til heis for personer inklusive funksjonshemmede personer*, som stiller krav til heiser for å sikre tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne. Denne standarden bør det vises til i veiledningen til Teknisk forskrifter til plan- og bygningsloven.

Område 1	Område 2	Område 3	Område 4	Område 5	Område 6
Postboks 1143 8001 BODØ	Postboks 1878 Lade 7002 TRONDHEIM	Fabrikkgaten 5 Solheimsviken 5059 BERGEN	Postboks 2516 Kjørbekk 3702 SKIEN	Postboks 529 2304 HAMAR	Postboks 4017 Ullevål Stadion 0806 OSLO
Tlf. 75 58 00 20	Tlf. 73 50 44 14	Tlf. 55 29 79 01	Tlf. 35 91 30 60	Tlf. 62 52 73 88	Tlf. 22 18 45 80

Vi har kun mindre kommentarer til en del av de andre punktene i kapittel. X.

3. Kommentarer til forslaget til forskriftstekst

Kommentarene nedenfor er de knyttet til forlagene til revidert tekst. Tilføyelser er understreket, mens ord som er foreslått strøket, er gjennomstrøket.

§ 10-1 Generelle krav til brukbarhet

Bestemmelsene om brukbarhet skal sikre at et hvert byggverk kan nyttes til sitt forutsatte formål og at utformingen gir gode bruksmulighet for alle. Der forskriften krever det skal byggverk være utformet ha universell utforming slik at alle mennesker skal kunne bruke dem på en likestilt måte så langt det er mulig; uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler.

Merknad: Det er unødvendig å ta med ” ha universell utforming” i siste setning siden ”universell utforming” er definert slik: ”Utforming av produkter, byggverk og uteområder slik at de kan brukes av alle mennesker på en likestilt måte så langt det er mulig uten spesielle tilpasninger eller hjelpemidler.”

§ 10-21 Atkomst til byggverk

Atkomst fra kjørbær vei til og med hovedinngang, skal ha universell utforming for:

- boligbygning med felles inngang til flere enn 4 boliger
- arbeidsbygning
- byggverk der publikum har adgang.

Der det er nødvendig av hensyn til byggverkets forutsatte bruk, skal kommunen kreve at atkomsten tilrettelegges for orienterings- og bevegelseshemmede personer med nedsatt funksjonsevne.

For boligbygning der det ikke er krevdet etter første eller annet ledd at atkomsten skal ha universell utforming, skal det likevel vises på plan hvordan slik utforming kan utføres etter at bygningen er tatt i bruk.

Merknad: ”personer med nedsatt funksjonsevne” er et videre begrep og bør benyttes istedenfor ”orienterings- og bevegelseshemmede”. Vi foreslår også at ”orienterings- og bevegelseshemmede” erstattes med ”personer med nedsatt funksjonsevne” i § 10-31. *Planløsning og størrelse, pkt 2 og 3.*

§ 10-41. Krav om heis

Arbeids- og publikumsbygninger med mer enn 3-etasjer 1 etasje, samt boligbygning med felles inngang til flere enn 2 9 boliger og flere enn 4 3 etasjer, skal ha heis. Bygningen kan i tillegg ha inntil en underetasje eller ett garasjeplan uten at det kreves heis.

I boligbygning med mer enn fire etasjer, skal minst en heis ha plass til sykebåre. I boligbygning med mer enn 10 etasjer kreves det minst to heiser.

I bygning som har heis, skal minst en heis være utformet slik at den er tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne ha universell utforming. Dette gjelder også atkomst til heis. Dersom ikke alle heisene er det, skal heis som er universelt utformet tilrettelagt for personer med nedsatt funksjonsevne, være tydelig merket.

Merknad: Vi foreslår i første avsnitt, skjerpede krav til når heis skal installeres i bygninger. Dessuten foreslår vi et nytt avsnitt som krever plass til sykebåre i visse boligbygninger, og at det

skal minst to heiser i boligbygning over 10 etasjer. I det siste avsnittet synes vi det virker mer klargjørende å skifte ut "universell utforming" med ord som opplyser mer direkte hvilke krav som stilles til heisen.

Med hilsen
Norsk Heiskontroll

Guttorm Megård
Adm. direktør/ dr. ing.